

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-600/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Chrudim, Čáslavská 624
Sídlo:	Čáslavská 624, 537 01 Chrudim IV
IČ:	60 103 264
Identifikátor:	600 029 654
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	PhDr. Lenkou Kábelovou, ředitelkou zařízení
Zřizovatel:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana
Místo inspekční činnosti:	Čáslavská 624, 537 01 Chrudim IV Přestavlky 2, 538 62 Hrochův Týnec
Termín inspekční činnosti:	12., 13. a 16. duben 2012

Předmět inspekční činnosti

- Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Chrudim, Čáslavská 624 (dále zařízení) vykonává činnost základní školy (kapacita 72 žáků), dětského domova se školou (kapacita 72 dětí), střediska výchovné péče (kapacita 7000 klientů) a školní jídelny (kapacita 160 strážníků).

Zařízení má dlouholetou historii od roku 1949 v místě svého vzniku v Hrochově Týnci. Ke dni 1. 9. 2010 došlo k přestěhování zařízení do nově vybudované moderní multifunkční

budovy v Chrudimi. Odloučené pracoviště v Přestavlkách je nadále v provozu, zajišťující výchovně léčebný režim dětí s poruchami chování a emočními poruchami na základě psychického oslabení.

Základní vzdělávání je poskytováno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Cesta do života“ (dále ŠVP ZV) v rámci běžné základní školy a dále podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání upraveného pro žáky s lehkým mentálním postižením „Cesta do života“ (dále ŠVP ZV – LMP).

Trendem posledního období je mírný pokles počtu dětí umístěných do zařízení. Ke dni 31. 10. 2011 bylo vykázáno v zařízení celkem 61 dětí, z toho 51 dětí s nařízenou ústavní výchovou a 10 dětí na základě předběžného opatření. Z tohoto počtu bylo 49 dětí plnících povinnou školní docházku. Základní škola v rámci zařízení poskytovala vzdělávání 32 žákům, zbývající žáci navštěvovali jinou základní školu vně zařízení včetně základní školy speciální. Stav žactva se během školního roku mění na základě průběžných příchodů a odchodů, umístění dětí do pěstounské péče apod. Stav k 30. 9. 2011 v základní škole vykazoval 10 tříd (41 žáků). Ve 2. pololetí byl počet redukován na 9 tříd. Žáci plnili povinnou školní docházku ve všech devíti ročnících základní školy. U většiny z nich byla diagnostikována závažná porucha chování. V době inspekční činnosti byli 3 žáci vedeni podle individuálního vzdělávacího plánu.

Aktuálně zabezpečovalo vzdělávací proces celkem 12 pedagogických pracovníků (z toho 3 muži) a 6 asistentů pedagoga.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Žáci jsou zařazováni do vzdělávacího programu, který plnili v předchozí základní škole. Do 1. ročníku přicházejí na základě principu rovných příležitostí. Závěry diagnostikovaného zdravotního postižení školským poradenským zařízením jsou respektovány, žáci s lehkým mentálním postižením jsou vzděláváni podle ŠVP ZV – LMP.

Značný vliv na průběh a výsledky vzdělávání mají zejména osobnostní rysy žáků, jejich volní vlastnosti, sociální zatížení a trestná činnost z minulého období a rovněž míra začlenění do kolektivu vrstevníků. V souvislosti s tím škola přijímá opatření za účelem podpory úspěšnosti žáků a usiluje o eliminaci negativních jevů provázejících vzdělávání. Při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb žáků jsou využívány dostupné prostředky, tj. vlastní odborný potenciál pedagogického sboru a dalších pracovníků, služby školských poradenských zařízení, lékařské zprávy, spolupráce s odborníky a další. Funkčním způsobem jsou vedeny plány osobnostního rozvoje žáků, týmově zpracovávány vyučujícími společně s vychovateli. Navržená vzdělávací a výchovná opatření jsou průběžně vyhodnocována a uplatňované metody a formy konkretizované v návaznosti na potřeby jednotlivých žáků. Tímto dochází ke snížení výskytu negativních jevů a jsou v menší míře udělována výchovná opatření (důtky, snížené známky z chování).

Organizace vzdělávání respektovala učební plány, byla v souladu s platnými právními předpisy vyjma počtu žáků v jednotlivých třídách. Do jednoho třídního kolektivu byli zařazeni žáci v počtu zpravidla nižším (průměrně 4 – 5 žáků), než stanovuje § 10 odst. 1 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, tj. v počtu nejméně 6 a nejvíce 14 žáků. Ke dni 1. 9. 2011 byla ustanovena na pracovišti v Přestavlkách III. třída pouze se dvěma žáky. Ve 2. pololetí aktuálního školního roku

došlo k reorganizaci složení třídních kolektivů, přesto porušení výše uvedeného právního předpisu nadále přetrvávalo. K odstranění zjištěného nedostatku byla stanovena lhůta.

Sledovaná výuka měla značně rozdílnou úroveň. V kvalitně a efektivně vedených hodinách učitelé pracovali se žáky metodami frontálními, individuálními i skupinovými. Podporována byla spolupráce žáků a jejich vzájemná pomoc při obtížnějších úlohách. Často probíhaly činnosti směřující ke stmelování kolektivu. V hodinách převládala klidná atmosféra s převahou individuálního přístupu. Většina žáků spolupracovala s pedagogem, projevovala zájem o učivo. Výuka byla střídána s činnostmi relaxačními, často s využitím her, stavebnic, skládaček. V některých hodinách byla podpořena názornými pomůckami, zejména u mladších žáků. Výuka směřovala k vytváření pozitivního vztahu k učení, který byl při rozdílných schopnostech žáků uplatňován především větším podílem přímé práce a podpořen prací asistentů pedagoga. Hodnocení žáků bylo zpravidla motivační. V závěru hodin byl v některých hodinách vymezen prostor pro shrnutí učiva a hodnocení, výjimečně pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení. K rozvoji klíčových kompetencí, zejména kompetencí k učení, sociálních, komunikativních a pracovních docházelo přiměřeně k věku žáků. Vyučující usilují o rozvoj čtenářské gramotnosti žáků, úspěšnost je průměrná. Výuka přírodovědných předmětů bývá doplňována výukovými programy ekologického střediska. Aktivity v oblasti výchovy ke zdraví a environmentálního vzdělávání jsou realizovány nejen v cílených činnostech a projektech (např. Zdravá škola, M.R.K.E.V., Recyklohraní), nýbrž prolínají celým vzdělávacím procesem.

Hospitační činností byly konstatovány i dílčí rezervy i zjevné nedostatky. Objevily se pedagogicky nezvládnuté metody a formy práce, vedoucí k výrazné nekázní žáků včetně odmítání ve výuce pracovat a plnit pokyny vyučujících. Žákům nebyl poskytnutý dostatečný prostor k vyhledávání informací a uplatnění jejich dosavadních znalostí, dovedností a zkušeností. K sebehodnocení nebyli žáci vedeni, pro funkční závěrečné zhodnocení žákovské práce nebyl vyhrazen časový prostor.

Výuka je často vhodně doplňována řadou tematicky zaměřených exkurzí a výletů. Aktivity školní a domova nelze oddělit, vytvářejí ucelený systém. Již zmíněná četná projektová činnost podporuje úspěšnost rozvoje osobnosti žáků.

Prevenici sociálně patologických jevů je věnována náležitá cílená pozornost. Aktuální preventivní program pro daný školní rok vychází ze strategie a koncepčních záměrů rozvoje zařízení. Zahrnuje všechny cílové skupiny a nabídku vhodných aktivit a akcí. Preventivní záměry jsou realizovány prostřednictvím široké škály metod a forem (přednášky, besedy, dotazníkové šetření, sociální hry, individuální a skupinová terapie, výjezdní prožitkové programy, muzikoterapie, arteterapie, hippoterapie a celá řada dalších). Přes veškeré úsilí se nedaří eliminovat kouření žáků. Většina žáků má zkušenosti s drogami a pitím alkoholických nápojů. Odborně kvalifikovaná metodička prevence ve spolupráci s pedagogickým sborem zajišťuje preventivní program erudovaně a koncepčně.

Výsledky vzdělávání žáků jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány. Nízká míra úspěšnosti žáků je ovlivněna mj. předchozím záškoláctvím a nedostatečnou přípravou na výuku.

Žáci jsou prokazatelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví v průběhu vyučování, školních i mimoškolních akcí. Systém dohledů nad žáky je stanoven, jeho účinnost je zřejmá, přesto došlo ve sledovaném období k úrazům, z nichž přibližně polovina z nich byla zaviněna druhou osobou.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

ŠVP ZV a ŠVP ZV - LMP jsou po aktualizaci k 1. 9. 2010 zpracovány v požadované struktuře a v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Disponibilní hodiny jsou aplikovány dle priorit školy, posílena je zejména výuka českého jazyka, matematiky a praktických činností.

V pedagogickém sboru je zastoupeno 50 % odborně kvalifikovaných pedagogů. K doplnění nebo rozšíření odborné kvalifikace dvě vyučující studují. Další vzdělávání pedagogických pracovníků specificky zaměřené na potřeby školy je plánováno, podporováno a realizuje se.

Ředitelka zařízení splňuje předpoklady pro výkon funkce v rámci odborné kvalifikace, má dlouholetou řídicí praxi. V době inspekční činnosti dokončovala funkční studium pro ředitele z oblasti řízení. Doposud cíleně rozvíjela své odborné manažerské kompetence prostřednictvím dalšího vzdělávání. Vzhledem ke dvěma pracovištím byli ustanoveni dva zástupci ředitelky zařízení. Přenos informací je uskutečňován prostřednictvím pravidelných porad, telefonicky, elektronicky – využitím flexibilního evidenčního programu, formou vývěsek a osobní komunikací. Dokumentace školy je vedena, zaznamenány byly dílčí formální nedostatky. Zavedený kontrolní systém s nízkou četností hospitační činnosti má nižší vliv na zlepšení kvality vzdělávacího procesu. Pozitivní dopad má prováděná sebereflexe pedagogů. Personální podmínky umožňují realizaci obou ŠVP.

Materiální podmínky vzdělávání dosahují celkově velmi dobré úrovně. Nový areál v Chrudimi poskytuje nadstandardní zázemí včetně sportovní haly, venkovních sportovišť a prostor pro praktické činnosti včetně skleníku. Kmenové učebny jsou prostorově menší, některé podprůměrně vybavené učebním materiálem a pomůckami. Odborné učebny vytvářejí příznivé předpoklady pro zajištění kvalitní výuky. K dispozici jsou dvě učebny výpočetní techniky, keramická dílna, cvičná kuchyně, dřevo-kovodílna, posilovna, společenský sál, terapeutická místnost a další. Inovace učebnic probíhá postupně, pro realizaci ŠVP jsou však dostupné v potřebném sortimentu i množství.

Odloučené pracoviště v Přestavlkách je umístěno v objektu zámku uprostřed rozlehlého parku. Je po částečné rekonstrukci, která proběhla v roce 2003. V budově se nachází učebny základní školy, dílna, reprezentativní společenský sál, školní jídelna a ubytovací prostory. Některé odborné učebny umístěné v suterénu byly v době inspekční činnosti mimo provoz (keramická dílna). Ve škole není tělocvična, pro tělovýchovné aktivity žáci využívají herní místnost, prostory parku a hřiště tělovýchovné organizace v obci. Dojíždí také do sportovní haly v Chrudimi. Starší žákovský nábytek je podle finančních možností nahrazován novým, žáci mají k dispozici relaxační koutky s možností variability prostoru.

Škola usiluje o vzájemnou spolupráci se zákonnými zástupci. Někteří z nich se zúčastňují konzultačních dnů či dnů otevřených dveří. Informace o prospěchu a chování žáků jsou zasílány vždy v pololetí písemně. Měsíc po přijetí žáka se koná případová konference, jejímž výsledkem je vzájemná dohoda se zákonnými zástupci.

Přínosná je spolupráce s orgánem sociálně právní ochrany dětí, sociální pracovníce pravidelně navštěvují školu, jsou přítomny jednání s rodiči a žáky. Života školy se účastní řada neziskových organizací, které pro žáky pořádají programy přípravy pro život. Na prevenci sociálně patologických jevů se podílí metodik prevence z městského úřadu a Policie ČR (besedy se žáky, řešení jejich útěků ze zařízení apod.).

Navázána je spolupráce s Městskou knihovnou v Chrudimi, Úřadem práce, základními a speciálními školami v blízkém i vzdálenějším okolí a dalšími institucemi. Rozvíjeny jsou kontakty s dalšími zařízeními pro výkon ústavní péče, probíhají vzájemné návštěvy, sportovní turnaje (Federace dětských domovů).

Školská rada je tříčlenná, schází se pravidelně, funguje v souladu s platnou legislativou.

Žáci mají ustavenou žákovskou samosprávu (za každou rodinnou skupinu jeden zástupce). Podle potřeby se setkávají s vedením školy, diskutují o problémech a požadavcích skupiny.

Škola se prezentuje na webových stránkách školy, v místním tisku, prostřednictvím školního časopisu, řadou kulturních vystoupení žáků. Jsou pořádány tematicky zaměřené výstavy, besídky, sportovní dny. Aktivní je zapojení žáků školy do řady sportovních soutěží.

Závěry, celkové hodnocení školy

Zařízení poskytuje žákům povinné vzdělávání v souladu s platnými učebními dokumenty a v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Zveřejňuje informace o své činnosti způsobem dostupným pro všechny zájemce.

Organizace výuky je funkční vyjma nedodržení nejnižšího počtu žáků ve třídě (v rozporu s platným právním předpisem, stanovena lhůta k odstranění nedostatku). Škola usiluje o formování klíčových kompetencí žáků. Byla shledána kvalitně vedená výuka i nevhodné metody a formy práce, rezervy existují v rozvoji sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Pedagogický sbor dbá na bezpečnost žáků a na jejich zdárný fyzický a psychický vývoj při všech činnostech pořádaných školou. Systematická preventivní strategie směřuje k omezení výskytu rizikového chování žáků.

Personální podmínky jsou průměrné. Materiálně technické podmínky v areálu v Chrudimi jsou nadstandardní, na odloučeném pracovišti v Přestavlkách velmi dobré, umožňující realizovat vzdělávací programy.

Řízení školského zařízení odpovídá velikosti a typu subjektu. Nastavený systém umožňuje postupný rozvoj. Spolupráce s partnery pozitivně podporuje vzdělávací činnost a plnění strategických cílů.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30. 6. 2012 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěného nedostatku:

- **v případě nedodržování nejnižšího počtu žáků ve třídě ve školním roce 2011/2012.**

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky g7zais9, nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina, čj. 27 696/92-26, ze dne 11. 12. 1992 s účinností od 1. 1. 1993
2. Změna zřizovací listiny, čj. 33 514/05-25, ze dne 1. 12. 2005, s účinností od 1. 1. 2006
3. Změna zřizovací listiny, dodatek č. 1, čj. 23 323/10-25, ze dne 31. 8. 2010, s účinností od 1. 9. 2010 (změna sídla organizace)
4. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 24 234/2010-21, ze dne 24. 9. 2010
5. Jmenování do funkce ředitelky zařízení, čj. 19 458/2000-26, ze dne 16. 5. 2000, s účinností od 21. 5. 2000
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta do života“, čj. 231/09-I, platný po aktualizaci ke dni 1. 9. 2010
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání upravený pro žáky s mentálním postižením „Cesta do života“, čj. 232/09-I, platný po aktualizaci ke dni 1. 9. 2010
8. Vnitřní řád ze dne 1. 9. 2010
9. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd 1. – 9. ročníku, školní rok 2011/2012
10. Třídní knihy 1. – 9. ročník, školní rok 2010/2011, 2011/2012
11. Katalogové listy 1. – 9. ročník, školní rok 2011/2012
12. Školní řád platný ke dni 15. 10. 2010
13. Složky osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením včetně individuálních vzdělávacích plánů, školní rok 2011/2012
14. Výchovně terapeutické individuální plány dětí, školní rok 2011/2012
15. Žurnální kniha – Kniha denní evidence zařízení, školní rok 2011/2012
16. Záznamy z pedagogických rad, školní roky 2010/2011, 2011/2012
17. Zápisy z porad učitelů s posledním záznamem ze dne 19. 3. 2012
18. Zápisy z porad vychovatelů s posledním záznamem ze dne 2. 4. 2012
19. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti, školní roky 2010/2011, 2011/2012
20. Roční plán, školní rok 2011/2012
21. Návrh nové koncepce DDŠ Chrudim v rámci pilotního projektu Transformace systému péče o ohrožené děti v Pardubickém kraji, duben 2010
22. ICT plán, školní rok 2011/2012
23. Minimální preventivní program, školní rok 2011/2012
24. Hodnocení MPP za školní rok 2010 – 2011
25. Krizový scénář (postup při nálezů a užívání drog)
26. Plán EVVO, školní rok 2011/2012
27. Kniha úrazů žáků s posledním záznamem ze dne 24. 2. 2012
28. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a DVPP pedagogických pracovníků ke dni inspekční činnosti, tj. k 16. 4. 2012
29. Sebehodnocení pedagogických pracovníků
30. Výroční zprávy o činnosti zařízení, školní roky 2009/2010, 2010/2011

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele Pardubického inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 17. května 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

PaedDr. Marta Hunalová v. r.

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Chrudimi dne 18. 5. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Lenka Kábelová, ředitelka školského zařízení

PhDr. Lenka Kábelová v. r.

Připomínky ředitelky školského zařízení

Připomínky nebyly podány.